जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र गोरखाको

आर्थिक बर्ष २०७९/०८० को

वार्षिक प्रतिबेदन

फोननं:९८५६०५४६७१
Email:dahcgorkha2050@gmail.com
Website:dahcgorkha.gandaki.gov.np

आर्थिक बर्ष २०७८/०७९ मा जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र गोरखाबाट सम्पन्न कार्यक्रमहरुको

वार्षिक प्रतिबेदन

फोन नं : ९८५६०५४६७१

Email: dahcgorkha2050@gmail.

Website:dahcgorkha.gandaki.gov.np

प्रदेश सरकार

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय

स्वास्थ्य निर्देशनालय

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र गोरखा

गण्डकी प्रदेश, नेपाल

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र गोरखा आ.वा.०७९/०८० को बार्षिक प्रतिवेदन

प्रकाशक

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र गोरखा

सम्पादन मण्डल

डा.प्रशान्त पण्डित

श्री कुशल कृष्ण शर्मा

श्री राजन अधिकारी

श्री शेर बहादुर गुरुङ

श्री माधव प्रसाद रेग्मी

सर्वाधिकार

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र गोरखा

आवरणः कुशल कृष्ण शर्मा

बिषय सूची

क्र.सं.	शिर्षक	
१.	पृष्ठभूमि- गोरखा जिल्लाको परिचय	
२.	गोरखा जिल्लामा रहेका पलिकाहरु	
३.	गोरखा जिल्ला को नक्सा	
४.	कार्यालय को परिचय	
५.	गोरखा जिल्लामा आयुर्वेद संस्थाहरु	
६.	कार्यालयको भौतिक पूर्वाधारहरु	
७.	कार्यालयको दरबन्दि पदपूर्ति, कर्मचारी विवरण	
८.	निजी आयुर्वेद संस्थाको विवरण	
९.	बिरामी तथ्याङ्क विवरण	
१०.	सम्पादित प्रदेश सरकारबाट प्राप्त बार्षिक कार्यक्रमहरुको विवरण	
११.	सम्पादित संघिय सरकारबाट प्राप्त बार्षिक कार्यक्रमहरुको विवरण	
१२.	बार्षिक लक्ष्य / प्रगति विवरण	
१३.	बिबिध	

गोरखा जिल्लाको परिचयः

गोरखा नेपालको गण्डकी अञ्चल अवस्थित एक जिल्ला हो। यो हालको संरचना अनुसार गण्डकी प्रदेशको ११ जिल्ला मध्ये ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक तथा पर्यटकीय दृष्टिले महत्त्वपूर्ण जिल्ला हो। गोरखा जिल्लाको सदरमुकाम गोरखा बजार हो जुन गोरखा नगरपालिका (पृथ्वीनारायण नगरपालिका)मा पर्दछ। गोरखा जिल्लामा ११ स्थानीय निकाय अन्तर्गत २ नगरपालिका, ९ गाउँपालिका र २ निर्वाचन क्षेत्र रहेको छ। भौगोलिकरूपमा मध्यपहाडीदेखि उत्तरी हिमाली क्षेत्रसम्म फेलिएको जैविक विविधताले सम्पन्न जिल्ला हो। यसको क्षेत्रफल ३ हजार ३१० वर्ग किलोमिटर छ। समुद्र सतहदेखि २२८ मिटरदेखि ८१६३ मिटरसम्म उचाइमा अवस्थित तथा २७ हजार ०१५ देखि २८ हजार ०१५′ अक्षांश र ८४ हजार ०२७′ देखि ८४ हजार ०५८′ देशान्तरमा फैलिएको यस जिल्लामा उष्ण, सम-शितोष्ण, शितोष्ण, लेकाली र हिमाली हावापानी पाइन्छ। यस जिल्लाको पूर्वतिर धादिङ जिल्ला र तिब्बत (चीन); पश्चिम सीमानामा तनहुँ जिल्ला, लमजुङ जिल्ला, मनाङ जिल्ला र तिब्बत (चीन), उत्तर सीमानामा तिब्बत (चीन) तथा दक्षिण सीमानामा चितवन जिल्ला, तनहुँ जिल्ला र धादिङ जिल्ला पर्दछन्।

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार गोरखा जिल्लाको कूल जनसङ्ख्या २,५१,०२७ जना मध्ये पुरुष १,१८,१५५ जना र महिला १,३२,८७२ रहेका छन्। त्यस्तै, जिल्लामा अपाङगता भएको जनसंख्या ४ हजार ७ सय ३३ र महिला ४ हजार २ सय ६५ गरी कुल ८ हजार ९ सय ९८ जना रहेका छन् ।गोरखाको साक्षरता दर ७२.३७ प्रतिशत रहेको छ । जनगणना भए अनुसार गोरखा परिवारको संख्या १७ हजार ३८४ रहेका छन् । जिल्लाको जनघनत्व ७० रहेको छ ।यस्तै, गोरखाका २३ हजार ६८ जना विदेशमा रहेको तथ्यांकमा उल्लेख छ । प्रतिशतमा हेर्दा यो कुल जनसंख्याको १.०५ प्रतिशत हुन आउछ ।

गोरखा जिल्लाका पालिकाहरु

१.गोरखा नगरपालिका

२.पालुङटार नगरपालिका

३.सिरानचोक गाउँपालिका

४.चुमनुव्री गाउँपालिका

५.धार्चे गाउँपालिका

६.अजिरकोट गाउँपालिका

७. आरूघाट गाउँपालिका

८. शहिद लखन गाउँपालिका

९.बारपाकसुलीकोट गाउँपालिका

१०.भीमसेनथापा गाउँपालिका

११.गण्डकी गाउँपालिका

गोरखा जिल्लाको नक्सा

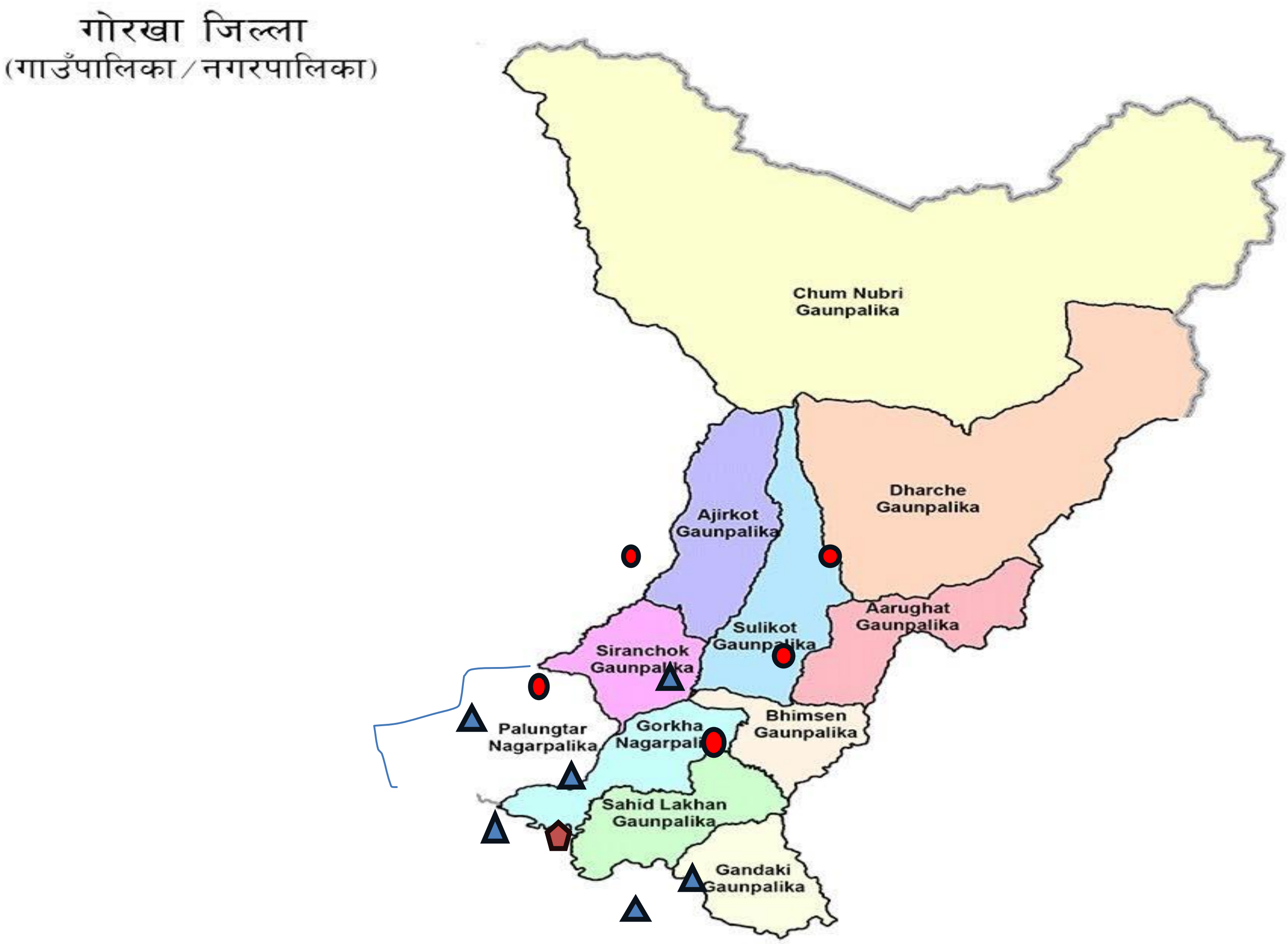

संकेतः

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र

आयुर्वेद औषधालयहरु

नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रहरु

कार्यालयको परिचय :

बिक्रम सम्वत २०५० सालमा स्थापना भै हाल शहिद लखन गाउँ पालिका वडा नम्बर ६ घैरुंग स्थित यस जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रले जिल्ला भरी निःशुल्क स्वास्थ्य प्रबर्द्धनात्मक र रोग प्रतिकारात्मक सेवा अन्तगत आयुर्वेद एवम् योग शिक्षा जडीबुटी परिचयात्मक शिक्षा जीवनशैली परिवर्तन कार्यक्रम ज्येष्ठ नागरिक एवम् स्तन पायी आमा सेवा कार्यक्रमका साथै निदानात्मक र उपचारात्मक सेवाको लागि दैनिक निःशुल्क बिरामी परिक्षण,आयुर्वेद औषधि बितरण मेडिकल ल्याव सेवा र पूर्वकर्म सेवा प्रदान गर्दै आएको छ ।

कार्यालयका उद्देश्यहरु

- आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउनु
- स्वस्थ व्यक्तिको स्वास्थको रक्षा गर्नु
- रोगीको रोग निको पार्नु
- कार्यक्रमहरु कार्यान्यिन गर्नु
- जिल्ला भित्र अधिकारिक आयुर्वेद संस्था को रुपमा कम गर्नु

कार्यालयको जिम्मेवारीहरु

- बिरामी जांच ,निदान ,उपचार
- निःशुल्क औषधि वितरण
- प्राप्त कार्यक्रमहरु लागु गर्ने
- संघ संस्था संग समन्नय गर्ने
- आयुर्वेद सम्बन्धि जानकारी गराउने
- निजी आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्था को अनुमति दिने

दरबन्दी तथा पद पूर्तिको विवरण

क .जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र गोरखा

क्र.सं.	पद	श्रेणी	दरबन्दी	सेवा	समूह	पदपूर्ति		कैफियत
						स्थायी	करार सेवा	
१	आयुर्वेद चिकित्सक		१	स्वास्थ्य	आयुर्वेद	१		
२	वरिष्ठ कविराज निरिक्षक		१	स्वास्थ्य	आयुर्वेद	१		
३	बैद्य निरिक्षक		२	स्वास्थ्य	आयुर्वेद	२		
४	लेखापाल		१	प्रशासन	लेखा	१		
५	ल्याव टेक्निसियन		०	ल्याब			१	
६	अभ्यंगकर्ता		०	स्वास्थ्य				
६	कार्यालय सहयोगी		२	प्रशासन	प्रशासन		२	
	जम्मा		७			५	३	

ख.संगठन संरचनाः दरबन्दी अनुसार

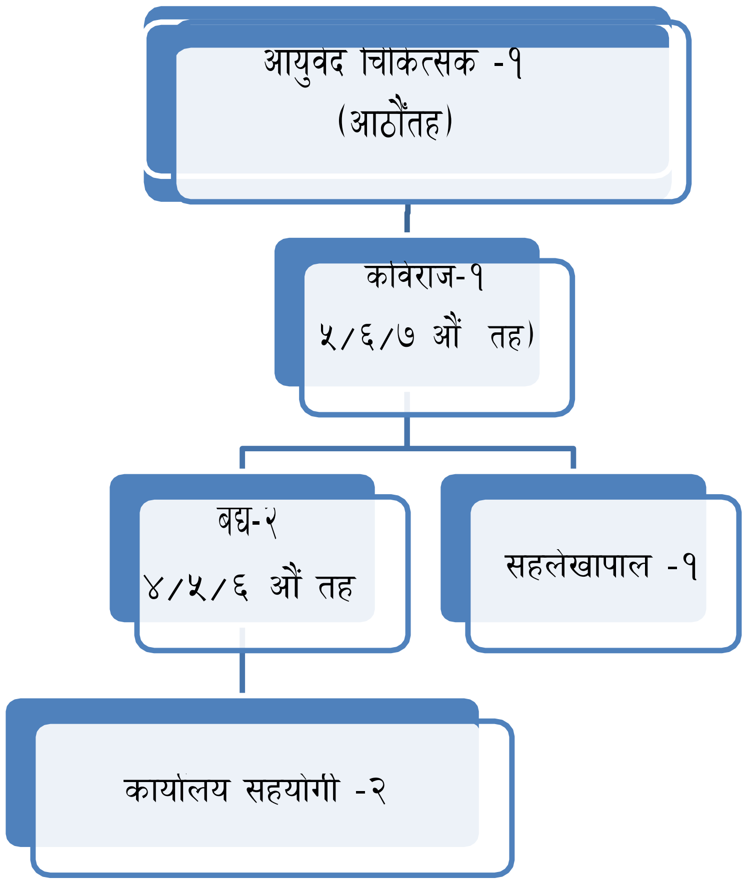

कर्मचारीहरुको बिबरण र सम्पर्क नम्बरः

क.जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र तथा नागरिक आरोग्य सेवा केन्द

कार्यालयको नाम	ठेगाना	कर्मचारीको नाम	पद	तह	मोबाइल नम्बर
जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	शहिद लखन गाउँपालिका-६	डा.प्रशान्त पण्डित	आयुर्वेद चिकित्सक	आठौं	९८५६०५४६७०
		कुशल कृष्ण शर्मा	बरिष्ठ कविराज निरीक्षक	सातौं	९८५६०५४६६९
		राजन अधिकारी	बैद्य निरीक्षक	छैठौं	९८५६०५४६७१
		शेर बहादुर गुरुङ	बैद्य निरीक्षक	छैठौं	९८४१६४९७८५
		माधव प्रसाद रेग्मी	सहलेखापाल	स.चौथो	९८४६२०३९६०
		पुजा थापा	ल्याब टेक्निसियन	स.पाचौ	९८१६१९३०९५
		सोम बहादुर गुरुङ	का.स.	करार	९८०३४६२८३५
		लक्ष्मी कोइराला	का.स.	का.स.	९८१७१७५६३४
नागरिकआरोग्य सेवा केन्द्र	धार्चे गा.पा.	सरोज कुमाल	बैद्य	करार	९८६०११२९४७
नागरिकआरोग्य सेवा केन्द्र	भीमसेनथापा गा.पा.	अमर पुनमगर	बैद्य	करार	९८६६१७१८३३
नागरिकआरोग्य सेवा केन्द्र	सिरानचोक गा.पा	मन्जु थारु	बैद्य	करार	९८०४५८६६७१
नागरिकआरोग्य सेवा केन्द्र	अजिरकोट गा. पा.	प्रतिक्षा अधिकारी	बैद्य	करार	९८६१५६२४०८
		शान्ता खनाल	का.स.	करार	
नागरिकआरोग्य सेवा केन्द्र	आरुघाट गा.पा.	दिपक सापकोटा	बैद्य	करार	९८६१९१३५८९

ख.आयुर्वेद औषधालयहरु

कार्यालयको नाम	ठेगाना	कर्मचारीको नाम	पद	तह	मोबाइल नम्बर
पालुंगटार आ.औ.	पालुंगटार न.पा.वार्ड -५	हितकाजी श्रेष्ठ	ब.कविराज निरीक्षक	सातौं	९८६७७५८९२०
		बसन्त घिमिरे	बैद्य निरीक्षक	छैठौं	९८५६०१०९९८
		हरी देवकोटा	का.स.	पाँचौं	९८४६१८५४६०
		बिमला नेपाली	का.स.	करार	९८१६१२५४६१
दर्बुंग फुजेल आयुर्वेद औषधालय	गण्डकी गाउँपालिका-४	रिक्त	कविराज		
		महेन्द्र पन्त	बैद्य निरीक्षक	छैठौं	९८४१७३०४७६
		रजनिश कुमार गिरी	बैद्य	स.चौथो	९८२७६८५९०४
		चन्द्रमायाँ घर्ति	का.स.	करार	९८४११८०१४४
		सपना लामिछाने अर्याल	का.स.	करार	९८६००५५७८२
गोरखा बजार आयुर्वेद औषधालय	गोरखा नगरपालिका-८	उमेश दास	कविराज नि.	छैठौं	९८४५८३६३४३
		जीवन कुमार श्रेष्ठ	बैद्य निरीक्षक	छैठौं	९८४६४१३४२५
		रिक्त	का.स.		
		अनिता गुरुङ	का.स.	करार	९८१६१९३१७८
घ्यालचोक आयुर्वेद औषधालय	गण्डकी गाउँपालिका-८	नन्द किशोर साह	कविराज निरीक्षक	छैठौं	९८४५८३६३४३
		कृष्ण प्रसाद दुवाडी	बैद्य निरीक्षक	छैठौं	९८५६०४०८४१
		सन्तोष प्रसाद घिमिरे	का.स.	पाँचौ	९८४१९११९४०
		सिता लामीछाने घिमिरे	का.स.	पाँचौ	९८१६२१६००४
सौरपानी आयुर्वेद औषधालय	बारपाक सुलिकोट गाउँपालिका-४	बिरेन्द्र यादव	कविराज निरीक्षक	छैठौं	९८४५१३१३८९
		नन्दा बोहोरा	बैद्य	स.चौथो	९८४८७०७४६२
		यदु प्रसाद ढकाल	का.स.	करार	९८६६४९०३८३
		सुक बहादुर गुरुङ	का.स.	करार	९८४२००३६९३
मनकामना आयुर्वेद औषधालय	शहिद लखन गाउँपालिका-२	डोलराज पौडेल	ब.कविराज निरीक्षक	सातौं	९८४५१३३९५७
		रम्भा पौडेल	बैद्य	छैठौं	९८४६१९४६८०

			निरीक्षक		
		सुनिल थापा	का.स.	करार	
		मिशन थापा	का.स.	करार	९८२६१०२८६०

गोरखा जिल्लामा अवस्थित स्थानीय आयुर्वेद संस्थाहरु :

१. पालुंगटार आयुर्वेद औषधालय

२.मनकामना आयुर्वेद औषधालय

३.घ्याल्चोक आयुर्वेद औषधालय

४.सौरपानी आयुर्वेद औषधालय

५.गोरखाबजार आयुर्वेद औषधालय

६.दर्बुंग फुजेल आयुर्वेद औषधालय

नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रहरु

१. नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र धार्चे

२. नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र आरुघाट

३. नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र भीमसेनथापा

४. नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र अजिरकोट

५. नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र सिरानचोक

कार्यालयको भौतिक पूर्वाधार

क्र.स	कार्यालयको नाम	स्थापना मिति	जग्गाको क्षेत्रफल	भवनको विवरण (कच्ची/पक्की, आफ्नै/भाडाको)	कम्पाउन्ड वाल्ड(छ, छैन)	स्टाफ क्वाटर (छ, छैन/प्रयाप्त, अप्रयाप्त)	खानेपानीको व्यवस्था (छ/छैन)	सवारी साधन (छ, छैन/प्रयाप्त, अप्रयाप्त)	कैफियत
१	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	२०५०	१४ रोपनी	निर्माण को अवस्था	छैन	छैन	छ	मोटरवाइक १ थान बिग्रेको	भवन निर्माण सम्पन्न

क्र.सं.	विवरण	संख्या
१	आफ्नै जग्गा भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	६/७
२	स्वास्थ्य संस्थाको आफ्नै भवन भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	६/७

३	निर्धारित मापदण्ड अनुसारका भवन भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	०/७
४	सेवाग्राही र सेवा प्रदायकको लागि छुट्टै शौचालय भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	१/७
५	सुरक्षित खानेपानीको नियमित उपलब्धता भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	६/७
६	टेलिफोनको उपलब्धता भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	२/७
७	बिद्धुतको उपलब्धता भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	७/७
८	सोलार ब्याकअप जडान भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	५/७
९	कम्प्युटर वा ल्यापटप भएका स्वास्थ्य संस्था	७/७
१०	इण्टरनेट सुविधा भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	६/७
११	एम्बुलेन्स सेवाको उपलब्धता भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	०/७
१२	कर्मचारी आवास भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	०/७
१३	मोटरबाटो पुगेका स्वास्थ्य संस्था संख्या	७/७

निजी र सामुदायिक आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाको बिवरणः कुनै पनि संस्थाले अनुमति लिएको छैन

बिरामी तथ्याङ्क विवरण

क्र.सं,.	बिवरण	जना
१.	जिल्लाको जम्मा बिरामी संख्या	३४०२
२.	औषधालयका जम्मा बिरामी	१५४८०
३.	नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रका बिरामी	५५०३
	सबैको बहिरंग सेवाका जम्मा बिरामी संख्या(१+२+३)	२४३८५
४.	स्तनपायी सेवा ग्राहीको संख्या	४०६
५	ज्येष्ठ नागरिक सेवाका जम्मा संख्या	११५६
६	पंचकर्म पूर्वकर्म सेवाका जम्मा बिरामी संख्या	१२५०
७	गाउँघर /नागरिक आरोग्य क्लिनिक क्लिनिक	४२४९
८	आयुर्वेद स्वास्थ्य शिबिर	७३९
९	बिद्यालय आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम	९०२
१०	प्रयोगशाला सेवा	२७७
	जम्मा	३३३६४

१.संस्थागत बिरामी चार्ट

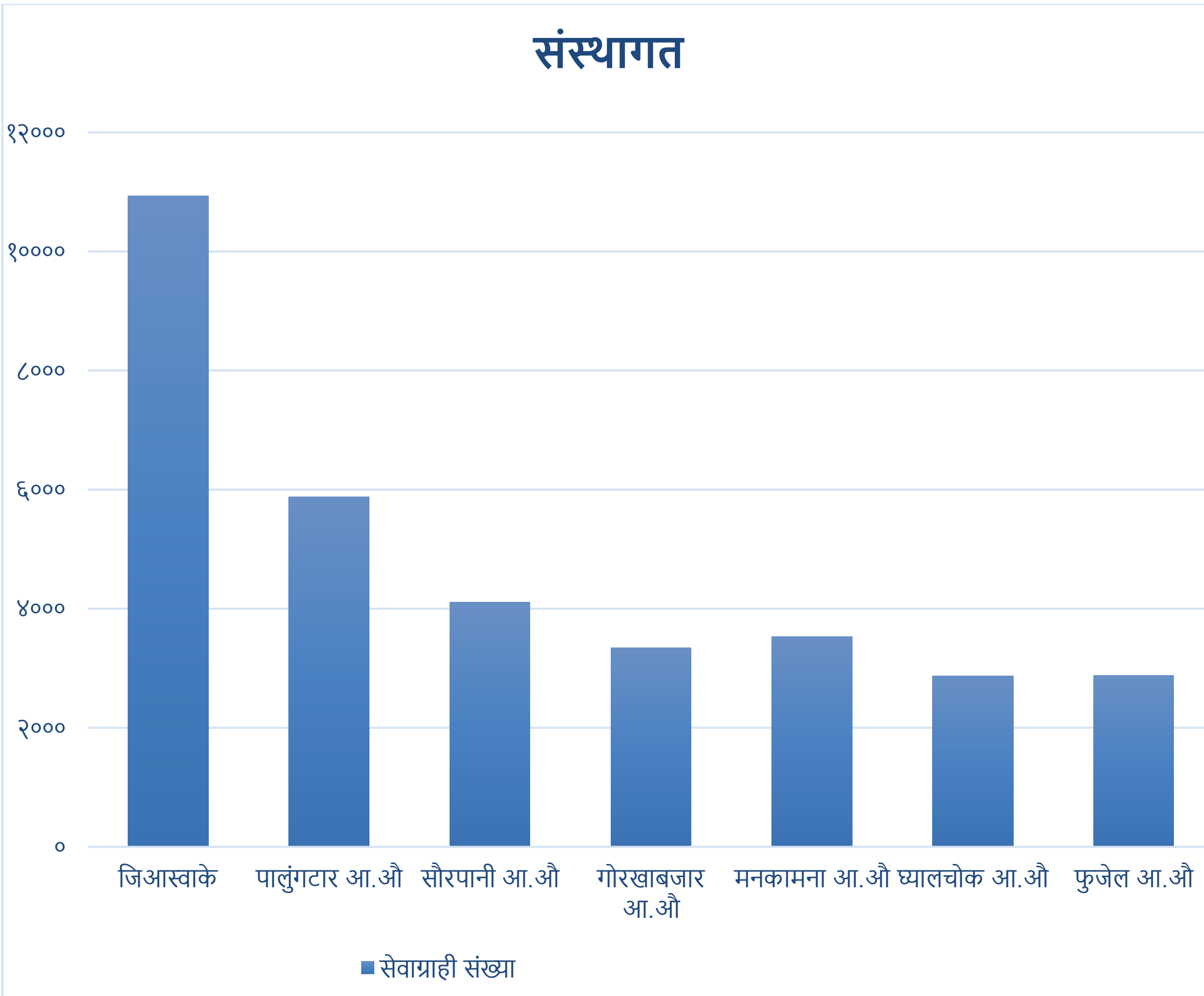

२.प्रमुख १० रोगहरु को चार्ट

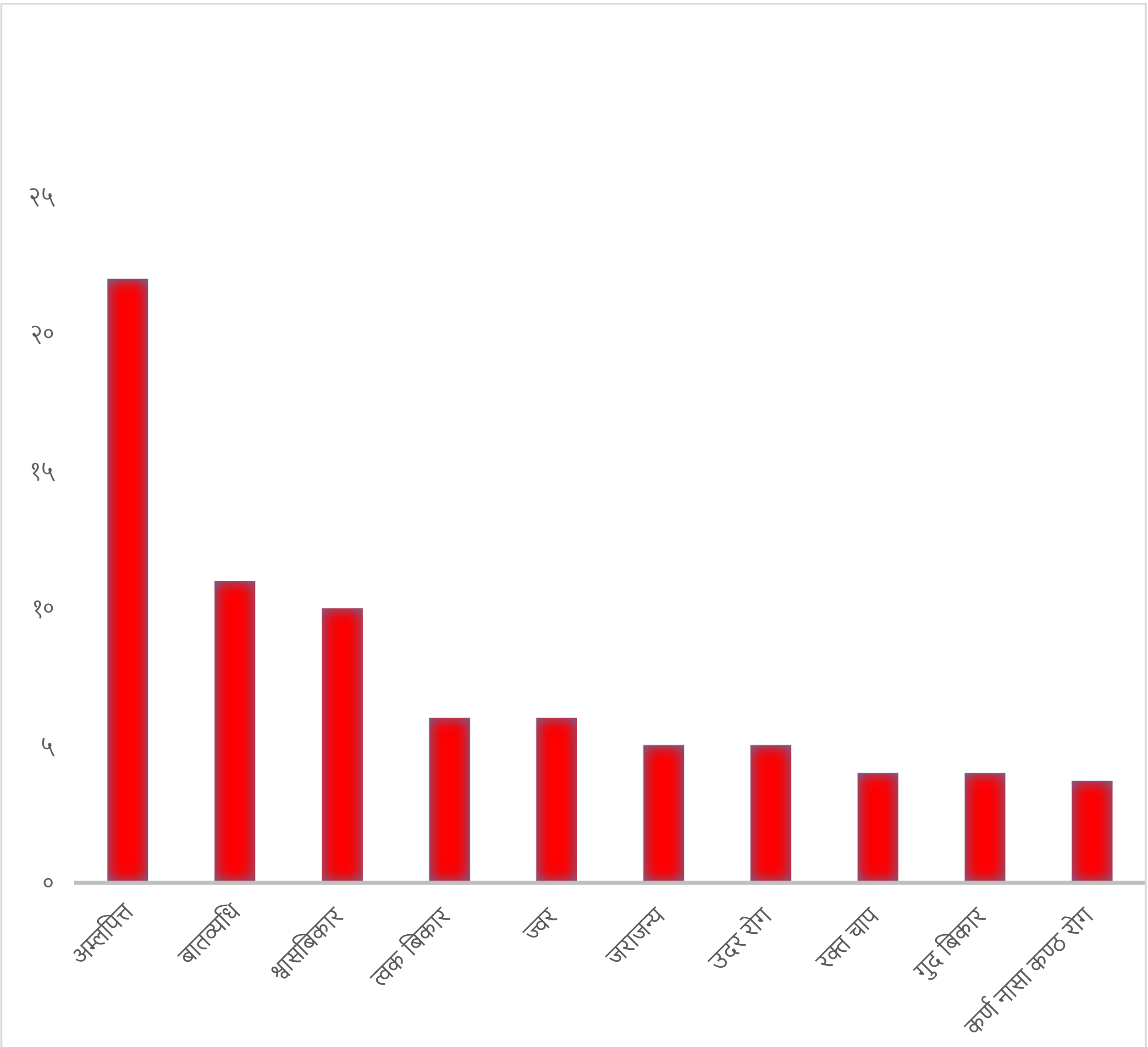

३. बिगत ३ आ.व. को बिरामी चार्ट

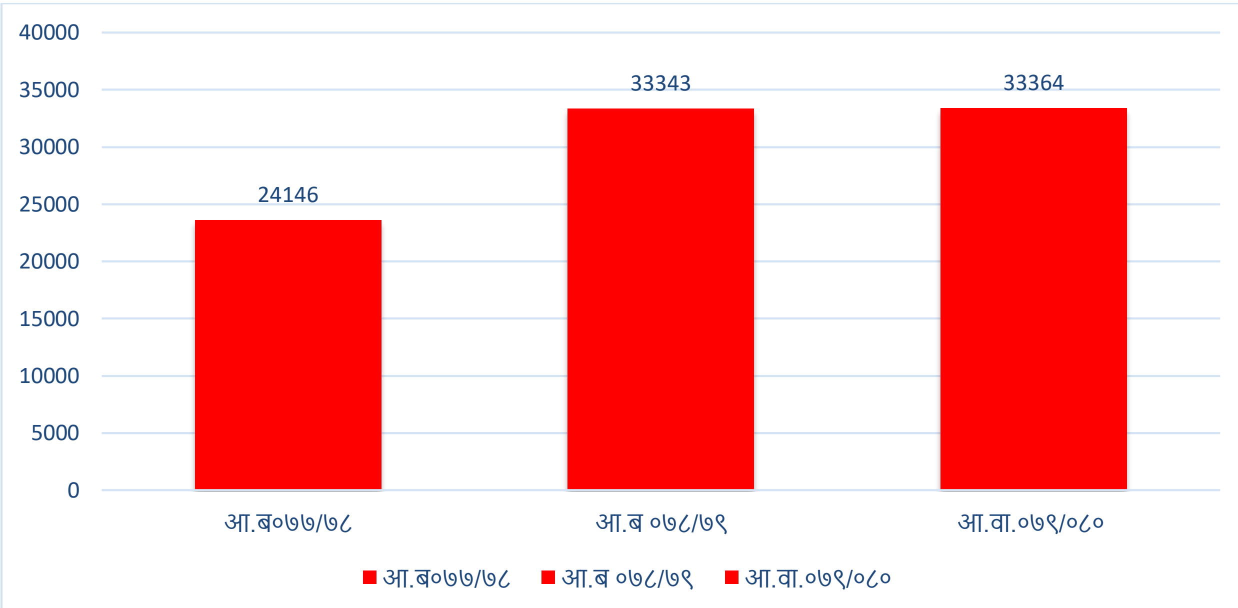

□.□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□

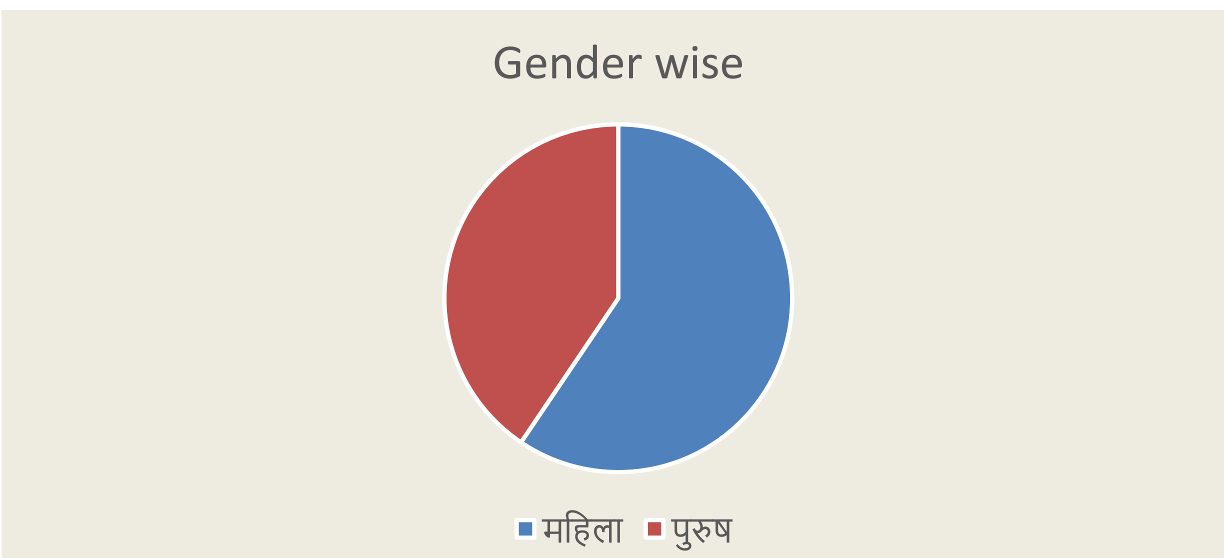

बार्षिक कार्यक्रम र बजेटको लक्ष्य/प्रगति विवरण

गण्डकी प्रदेश बाट प्राप्त बार्षिक कार्यक्रम संख्या : १० र बजेट रु.३०,००,००० /-- अन्तर्गत सम्पादन गरेका कार्यक्रमको बिबरण

कार्यक्रम क्रियाकलापको नाम-

१.स्वास्थ्य प्रवर्दनका लागि जीवनशैलि परिवर्तन कार्यक्रम तथा योग

बजेट रु ५,००,०००/-

पृष्ठभूमि र विवरण

हाम्रो समाजमा बढ्दै गएका नसर्ने रोगहरु, व्यस्त र आधुनिक जिवनशैलीको प्रभावले ब्यक्तिगत तनाव व्यवस्थापन चुनौतीको रुपमा रहेको छ । आयुर्वेद सिद्दान्तमा आधारित स्वास्थ्य जीवनशैलीको माध्यमबाट उक्त चुनौतीहरुको न्यूनीकरण गर्न यो कार्यक्रम राखिएको थियो ।

स्वास्थ्य जीवनशैली प्रवर्दनद्वारा समुदायमा नसर्ने रोगहरुको न्यूनीकरण गर्ने यस कार्यक्रमको प्रमुख उद्देश्य रहेको छ । यस कार्यक्रमको लागि स्वीकृत बजेट तिनलाख रहेको थियो र खर्च पनि दतिनलाख नै भएको थियो ।

कार्यक्रम सञ्चालनः

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र गोरखा र गोरखा जिल्ला भित्र महिला,शिक्षक,जनप्रतिनिधि. आमासमूह लाई बोलाइ आयुर्वेद सिद्धान्तमा आधारित स्वास्थ्य जीवनशैली र योग सम्बन्धि कार्यक्रम संचालन बिधि सहितको बिषयबस्तु तयार गरी गोरखा नगरपालिका,गण्डकी गाउँपालिका,शाहिदलखन गाउँपालिका,धार्चे गाउँ पालिकामा कार्यक्रम संचालन गरियो ।

सहभागी संख्या २०८ जना

लाभान्वित संख्या २०८ जना

स्वास्थ्य आयुर्वेद जीवनशैली सँग सम्बन्धित बढदो क्रममा चुनौतीको रुपमा रहेका नसर्ने रोगहरुको न्यूनीकरणमा टेवा पुगेको छ।समुदायले स्वास्थ्य आयुर्वेद जीवनशैली सम्बन्धि जानकारी प्राप्त गरी व्यबहारमा अवलम्वन गरेको छ ।

२ आयुर्वेद क्षारसुत्र सेवा कार्यक्रम संचालनका लागि आवश्यक सामग्री खरिद

बजेट रु ६,००,०००|-

पृष्ठभूमि र विवरण

आयुर्वेद चिकित्सा बिज्ञानमा प्रभावकारी मानिएका चिकित्सा सेवाहरु थप गर्दै प्रदेश मातहतका आयुर्वेद स्वास्थ्य सस्थाहरुमा सेवा बिस्तार गर्दै प्रभावकारी र गुणस्तरीय आयुर्बेद चिकित्सा सेवा उपलब्ध गराउने

अभिप्रायका साथ अर्श भागन्दर लगायतका रोगहरुको उपचारका लागि क्षार सुत्र सेवा संचालनको लागि यो कार्यक्रम आवश्यक परेको हो।

क्षार सुत्र चिकित्साको माध्यमबाट अर्श, भागन्दर लगायतका रोगहरुको उपचारका लागि आवश्यक पर्ने सामाग्रीहरु उपलब्ध गराई सेवा सुनिस्चित गर्ने यस कार्यक्रमको उद्देश्य रहेको छ ।

कार्यक्रम सञ्चालनः

क्षारसुत्र सेवा संचालनका लागि आवश्यक सामाग्रीहरुको लागत अनुमान सुची, स्पेसिफिकेसन एवम् परिमाण तयार गरी कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गरी रु. पाँचलाख सतासी हजारको क्षारसुत्रका लागी आवश्यक औजार, उपकरणहरु ओटी बेड,ओटी लाईट आदि खरिद गरियो ।

३ पंचकर्म पूर्वकर्म कार्यक्रम सेवा संचालनको लागि

विनियोजित रकम १,००,०००/-

पृष्ठभूमि र विवरण

आयुर्बेद चिकित्सा विज्ञानमा प्रभावकारी मानिएका चिकित्सा सेवाहरु थप गर्दै प्रदेश मातहतका आयुर्वेद स्वास्थ्य सस्थाहरुमा सेवा विस्तार गर्दै प्रभावकारी र गुणस्तरीय आयुर्वेद चिकित्सा सेवा उपलब्ध गराउने अभिप्रायका साथ पंचकर्म सेवा संचालन तथा विस्तारका लागि आवश्यक पर्ने पूर्वाधार निर्माण साथै सामाग्रीहरु खरिद गरि सेवा संचालन गर्नका लागि यो कार्यक्रम राखिएको हो ।

पंचकर्म सेवा संचालन तथा विस्तारका लागि आवश्यक पर्ने सामाग्रीहरु उपलब्ध गराई सेवा सुनिस्चित गर्ने यस कार्यक्रमको उद्देश्य रहेको छ ।

कार्यक्रम सञ्चालनः

पंचकर्म सेवा संचालन तथा विस्तारका लागि आवश्यक पर्ने सामाग्रीहरु खरिद गरी स्नेहन, श्वेदन, शिरोधारा, पिण्डश्वेद, नाडीश्वेदन आदि पूर्वकर्म सेवा संचालन गरियो । पंचकर्म सेवा संचालन तथा बिस्तारको लागि आवश्यक सर्वांग स्वेदन यन्त्र खरिद गरीयो

४ ज्येष्ठ नागरिक आरोग्य सेवा कार्यक्रम

विनियोजित रकम ३,००,०००/-

पृष्ठभूमि र विवरण

जेष्ठ नागरिक हाम्रो समाजका अग्रज बौद्धिक सम्पति हुन् । नेपालमा जेष्ठ नागरिकहरुको संख्या क्रमश बृद्धि हुदै गैरहेको छ । जेष्ठ नागरिकहरुलाई स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नु राज्यको दायित्व हो । जिल्ला भित्र रहेका जेष्ठ नागरिक सँग सम्बन्धित सस्थाहरु (मानव सेवा आश्रम, बृद्धाश्रम आदि) वा समुदायमा रहेका जेष्ठ नागरिकहरुका स्वास्थ्य सँग सम्बन्धित समस्याहरुको आयुर्वेद चिकित्सा पद्धतिको माध्यमबाट उपचार, परामर्श, साथै स्वास्थ्य प्रवर्धन सम्बन्धि क्रियाकलापहरु द्वारा जेष्ठ नागरिकहरुको स्वास्थ्य सुधार र जीवनशैली सहज गराउनको लागि यो कार्यक्रम आवश्यकता भएको हो ।

जेष्ठ नागरिकहरुका स्वास्थ्य सँग सम्बन्धित समस्याहरुको आयुर्वेद चिकित्सा पद्दतिको माध्यामबाट उपचार, परामर्श साथै स्वास्थ्य प्रबर्धन गर्ने यस कार्यक्रमको मूल उद्देश्य हो ।

कार्यक्रम सञ्चालनः भीमसेनथापा गाउँपालिका र गण्डकी गाउँपालिकामा संचालन गरियो /

लाभान्वित जनसंख्याः ६६ जना

प्रतिफलः

आयुर्वेद चिकित्साको माध्यमबाट जेष्ठ नागरिकहरुका स्वास्थ्य सम्बन्धि समस्याहरुको न्यूनीकरणमा सहयोग भएको छ ।जेष्ठ नागरिकहरुको जीवनशैली सहज हुन मद्दत पुगेको छ ।

५ स्थानीय तहको सहकार्यमा परम्परागत स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई स्थानीय जडीबुटीहरुको पहिचान, संरक्षण, प्रयोगका लागि अभिमूखीकरण कार्यक्रम (पुस्ता हस्तान्तरण)

विनियोजित रकम २,००,०००/-

पृष्ठभूमि र विवरण

ग्रामिण क्षेत्रमा बहुउपयोगी जडिबुटीहरुको नास हुदै गइ रहेको छ । भएका जडिबुटीहरुको पहिचान, नामकरण, प्रयोगमा कमि हुदै आईरहेको छ, तसर्थ परम्परागत रुपमा प्रयोग भैरहेका जडिबुटीहरुको सम्बर्धन, संरक्षण र प्रयोग गर्नु जरुरि छ । आयुर्वेद स्वास्थ्यकर्मीहरुको ज्ञान सिपको अभिलेखीकरण साथै स्थानीय जडिबुटीहरुको पहिचान, संरक्षण र प्रयोगका बारेमा उनीहरुको क्षमता अभिबृद्धि गरि प्रयोग दर बिर्धि गर्नका लागि यो कार्यक्रम राखिएको हो ।

उदेश्य

- परम्परागत स्वास्थ्यकर्मीहरुको ज्ञान तथा सिपको अभिलेखीकरण गर्ने ।
- स्थानीय जडिबुटीहरुको, पहिचान, संरक्षण र प्रयोग सम्बन्धमा क्षमता अभिबृधि गर्ने ।

कार्यक्रम सञ्चालनः सहिदलखन गाउँपालिका र गण्डकी गाउँपालिका लाई छनौट गरि पुस्तौंदेखि परम्परागत स्वास्थ्य सेवामा संग्लन व्यक्तिहरुको तथ्यांक सङ्कलन गरि अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरियो । जिल्लामा पाइने जडिबुटीहरुको सङ्कलन गरि अभिमुकरण, प्रदशनी र छलफल गरियो।

सहभागी संख्याः ८५

लाभान्वित जनसंख्याः८५ जना

प्रतिफलः परम्परागत आयुर्वेद स्वास्थ्यकर्मीहरु संग रहेको ज्ञान र सिपको अभिलेखीकरण हुनुका साथै स्थानीय जडिबुटीहरु पहिचान, संरक्षण भै स्थानीय स्तरमा जडिबुटीहरुको प्रयोगात्मक ज्ञान बढाइएको छ ।

६. प्रयोगशाला संचालनका लागि आवश्यक पर्ने उपकरण रिएजेन्ट र किट आदि सामाग्री खरिद विनियोजित रकम २,००,०००/-

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र गोरखाको लागि प्रयोगशाला संचालनको लागि आबश्यक पर्ने सामाग्रीहरु खरिद गरी

प्रयोगशाला नियमित संचालन गरियो

७.महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरुका लागि आयुर्वेद सम्बन्धि अभिमुखीकण कार्यक्रम

विनियोजित रकमः३,००,०००/-

महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरुका लागि आयुर्वेद सम्बन्धि अभिमुखिकरण कार्यक्रम आरुघाट गाउँपालिका,भिमसेनथापा गाउँपालिकामा सम्पन्न गरी ८६ जना स्वयं सेबिकहरुलाई अभिमुखीकरण गरियो

८. बिद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रमः

विनियोजित बजेटःरु. ५,००,०००/-

बिद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रम सहिदलखन गाउँपालिका र धार्चे गाउँपालिकामा संचालन गरी २५ जना शिक्षक र ४३१ जना विद्यार्थीहरुलाई तालिम र योग शिक्षा प्रदान गरी नियमित अभ्यास गर्न सक्षम बनाइएको

९.आधारभूत तथा अत्याबश्यक औषधि,रिएजेन्ट लगाएतका स्वास्थ्य सामग्री खरिद

विनियोजित बजेटः२,००,०००/-

यस जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र गोरखाको लागि आबश्यक पर्ने अत्याबश्यक औषधि तथा मेडिकल ल्याव संचालनको लागि आबश्यक पर्ने सामाग्रीहरु खरिद गरी कार्यक्रमहरु नियमित संचालन गरियो

१०.संगठित रुपमा योग संचालनः

विनियोजित बजेटः१.००,०००/-

विभिन्न जमघट हुने कार्यक्रम,बैठक आदिहरुमा संगठित रुपमा योग,प्राणायाम ध्यानका कार्यक्रमहरु संचालन गरी कार्यक्रमको मर्म अनुसार संगठित रुपमा योगको व्यापकता उजागर गरियो

क. गण्डकी प्रदेश बाट प्राप्त वार्षिक कार्यक्रम संख्या १० र बजेट रु.३०,००,०००/-अन्तरगत सम्पादन भए गरेका कार्यक्रमहरुको भौतिक र बित्तिय विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	भौतिक प्रगति %	वित्तीय प्रगती %	कैफियत
१.	ज्येष्ठ नागरिक आरोग्य सेवा कार्यक्रम	१००	९४.९७	
२.	स्थानीय तहको सहकार्यमा परम्परागत स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई स्थानीय जडीबुटीहरुको पहिचान, संरक्षण, प्रयोगका लागि अभिमूखीकरण कार्यक्रम (पुस्ता हस्तान्तरण)	१००	१००	
३.	प्रयोगशाला संचालनका लागी आवश्यक पर्ने	१००	९८.२८	

	उपकरण, रिएजेन्ट र किट खरिद			
४.	बिद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रम	१००	९९.७२	
५.	स्वास्थ्य प्रवर्दनका लागि जीवनशैलि परिवर्तन कार्यक्रम तथा योग	१००	१००	
६.	आयुर्वेद क्षारसुत्र सेवा कार्यक्रम संचालनका लागि आवश्यक सामग्री खरिद	१००	९७.९८	
७.	अनुगमन मुल्यांकन भ्रमण खर्च	१००	९७	
८	कार्यक्रम संचालन भ्रमण खर्च	९६	९६	
९.	संगठित रुपमा योग संचालन corporate yoga	१००	९९.७२	
१०	आधारभूत अत्याबश्यक औषधि स्वास्थ्य सामग्री खरिद	१००	९९.९५	
	जम्मा		९५.५७	

ख.पूँजीगततर्फ प्रदेश समानीकरण

कार्यक्रम संख्याः ५

बार्षिक बजेटः रु.२३००,०००/-

खर्च बजेटः रु.२२८८४४०/-

भौतिक प्रगति १००% वित्तीय प्रगती ९९.५%

सि.नं	कार्यक्रम	बिनियोजन रकम रु	भौतिक प्रगति प्रतिशत	बित्तियप्रगति प्रतिशत
१	कार्यालयको लागि आवश्यक मेशिनरी औजार उपकरण खरिद	३००,०००	१००	९९.७०
२	कार्यालयको लागि फर्निचर एण्ड फिक्चर्स खरिद	४००,०००	१००	९९स.७२
३	भगवान धन्वन्तरी मन्दिर मूर्ति निर्माण	५००,०००	१००	९९.४८
४	कार्यालयको भवनको मर्मत तथा सम्भार	५००,०००	१००	९९.३९
५.	नयाँ भवनको लागि फर्निचर तथा फिक्चर्स खरिद			
	जम्मा	१६५००००	१००	९९

पूँजीगत कार्यक्रमको विवरण (प्रदेश समानीकरण)

- कार्यालय लाई आवश्यक पर्ने फर्निचर\हरु टेबल,कुर्ची, दराज,रयक,खरिद गरिएको
- मेसिनरी औजारमा सिसि टीभी जडान गरीएको टेलिभिजन,वाशिंग मेसिन,आदि खरिद भएको
- कार्यालयको भवन को मर्मत सम्भार गर्ने काम भएको
- कार्यालय परिसरमा धन्वन्तरीको मन्दिर र मूर्ति निर्माणगर्ने कार्य भएको

ग. संघीय सरकार बाट प्राप्त सशर्त तर्फ

बार्षिक कार्यक्रम संख्या १६

बार्षिक बजेटः रु.६५००,०००/-

खर्च बजेटः रु. ५७५९.३९/-

भौतिक प्रगति ९५.६५%   वित्तीय प्रगती ८८.६१%

यस अन्तरगत कार्यक्रमहरुको बिबरण

१. कार्यक्रमको नामः निःशुल्क आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा स्वास्थ्य शिविर

परिचय	आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाको पहुँच नपुगेका स्थानहरूमा आयुर्वेद चिकित्सा सेवा सम्बन्धि सचेतना र सेवा प्रवाह गर्न आवश्यक ठानी यो कार्यक्रम राखिएको हो ।
उद्देश्य	आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाको पहुँच नपुगेका स्थानहरूमा आयुर्वेद चिकित्सा सेवा सम्बन्धि सचेतना र सेवा प्रवाह गर्ने ।
प्रतिफल	आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्था नभएका स्थानहरूमा स्वास्थ्य लाभ हुनु का साथै आयुर्वेद चिकित्सा सम्बन्धि सचेतना अभिवृद्धि समेत भएको छ ।कार्यक्रम पालुंगटार नगरपालिका वार्ड नं ८ मा संचालन भएको थियो /२३० जना ले सेवा लिएका थिए भने ल्याब तर्फ ८० जना ले सेवा लिएका थिए /
बजेट बाँडफाँड	रु १०००००
बजेट खर्च	रु १०००००

२. कार्यक्रमको नामःआयुर्वेद सेवा सम्वन्धी क्षमता अभिबृद्धि तालिम

परिचय	आयुर्वेदस्वास्थ्यकर्मीहरुको सीपविकास तथा क्षमता अभिवृद्धि गरी जिल्ला भित्रका आयुर्वेद संस्थाहरूवाट प्रभावकारी ढंगले सेवा प्रवाह, कार्यक्रम संचालन तथा व्यवस्थापन गर्न तालिम कार्यक्रम राखिएको हो ।

उद्देश्य	जिल्ला तथा स्थानीय स्तरमा प्रभावकारी ढंगले सेवा प्रवाह तथा कार्यक्रम संचालन गर्न आयुर्वेदस्वास्थ्यकर्मीहरुलाई तालिमप्रदानगर्ने ।
प्रतिफल	• आयुर्वेद स्वास्थ्यकर्मीहरुको सीपविकास भई दक्षता अभिवृद्धिभएको छ । • आयुर्वेदकार्यक्रमहरु प्रभावकारी र व्यवस्थित ढंगले संचालन गर्न सघाउ पुगेको छ ।
कार्यान्यन बिधि	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र ,नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र र आयुर्वेद औषधालयमा कार्यरत कर्मचारीहरु लाई पूर्वकर्म, क्षमता अभिवृद्धि र AHMIS सम्बन्धि ८ जना लाई तालिम गराइएको छ /
बजेट बाँडफाँड	१,००००० ।—
बजेट खर्च	१,००००० ।—

३.कार्यक्रमको नामःआयुर्वेद संस्थालाई औषधि तथा अन्य सामग्री ढुवानी ।

परिचय	आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आउने सेवाग्राहीहरूका लागि निःशुल्क रूपमा वितरण गर्न आवश्यक पर्ने औषधि तथा अन्य सामग्री नियमित आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउन यो कार्यक्रम संचालन गरीएको हो ।
उद्देश्य	औषधि तथा अन्य सामग्री ढुवानी गर्ने ।
प्रतिफल	• आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाहरूमा औषधि र अन्य सामग्रीको निरन्तर आपूर्ति भएको छ । • आयुर्वेद औषधिहरू सेवाग्राहीहरूले निःशुल्क रूपमा प्राप्त गरेका छन् ।
कार्यान्यन बिधि	नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र मा ५/५ पटक औषधि ढुवानी गरिएको छ /
बजेट बाँडफाँड	५०,००० ।—
बजेट खर्च	४८,०००

४.कार्यक्रमको नामः राष्ट्रिय आरोग्य दिवस तथा धन्वन्तरि जयन्ति,राष्ट्रिय योग दिवस/ अन्तर्राष्ट्रिय योगदिवस

परिचय	कार्तिक महिनामा धन्वन्तरिजयन्ति, माघ महिनामा राष्ट्रिय योग दिवस, असार महिनामा अन्तर्राष्ट्रिय योग दिवस मनाउने गरिन्छ ।
उद्देश्य	योग र जीवनशैलीको माध्यम बाट आरोग्यत प्राप्तिका लागि तोकिएका दिवस अभियानका रुपमा मनाउने ।
अपेक्षित प्रतिफल	• योगाभ्यास बाट हुने लाभ का बिषयमा जनचेतना अभिवृद्धि भएको छ । • नसर्ने रोग न्यूनिकरणमा सहयोग पुग्नेछ ।

कार्यान्यन बिधि	धन्वन्तरी जयन्ती,राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय योग दिबस मनाईएको /
बजेट बाँडफाँड	६०,०००।—
बजेट खर्च	६०,०००।—

५.कार्यक्रमको नामः औषधि खरिद

परिचय	गुणस्तरीय औषधी र स्वास्थ्य सामग्रीको सहज तथा प्रभावकारी आपूर्ति एवं उपयोगलाई सुनिश्चित गर्दै आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सेवा लिन आउने सेवाग्राहीलाई तोकिएका औषधि निःशुल्क रूपमा निरन्तर उपलब्ध गराउनु हो ।
उद्देश्य	• स्थानीयरुपमा देखिनेरोगहरूको प्राथमिकता अनुसार निरन्तर व्यवस्था हुने गरि आवश्यक आयुर्वेद औषधि खरिद गर्ने । • निःशुल्क औषधिसहितको सेवा निरन्तर प्रवाह गर्ने।
प्रतिफल	बार्षिक खरिद योजना अनुसार २३ प्रकारका आयुर्वेदिक औषधि खरिद गरिएको /
बजेट	१६,००,०००।—
बजेट खर्च	१५९९०००

६.कार्यक्रमको नामः अनुगमन,मुल्यांकन,निरीक्षण तथा समन्वय ।

परिचय	सक्षम तथा प्रभावकारी अनुगमन तथा मुल्यांकन सफल कार्यक्रम कार्यान्वयन तथा अपेक्षित प्रतिफल,असर, प्रभाव प्राप्त गर्ने भरपर्दो माध्याम हो । आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थामा संचालित आयुर्वेद स्वास्थ्य कार्यक्रम संचालनका विविध पक्षहरूको व्यवस्थापनका साथै समस्याहरूकोदीर्घकलीन समाधान पहिचान गरि निर्धारित प्रक्रिया अपनाई कार्यसम्पादनमा प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्नअनुगमन,मुल्यांकन,निरीक्षण तथा समन्वय आवश्यक हुन्छ ।
उद्देश्य	• जिल्लामा प्रदान गरिने आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा सेवाको अनुगमन, मूल्यांकन, निरीक्षण तथा समन्वय गर्न आवश्यक पक्षहरुको पहिचान गर्ने ।
प्रतिफल	• नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र ,कार्यक्रम संचालन प्रवब्कारी रुपमा संचालन लगायत १४ पटक अनुगमन निरीक्षण गरिएको /
बजेट बाँडफाँड	७००००।—
बजेट खर्च	४८०००/-

७.कार्यक्रमको नामः जेष्ठ नागरिकको लागि स्वास्थ्य प्रबर्धन सेवा कार्यक्रम ।

परिचय	आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाहरुमा सेवा लिन आउने जेष्ठ नागरिक सेवाग्राहीहरुको पहिचान गरी नियमित रूपमा स्वास्थ्य जाँच तथा प्रबर्धन गर्न यो कार्यक्रम प्रस्ताव गरिएको हो ।
उद्देश्य	जेष्ठ नागरिकहरूको शारीरिक जाँच गरी रसायन चिकित्सा र योगको माध्यमबाट स्वास्थ्य संरक्षण, प्रवर्धन र उचित परामर्श दिनु ।
प्रतिफल	• जेष्ठ नागरिकहरूले नियमित रूपमा आवश्यक सेवा एवं औषधोपचार प्राप्त । • योग तथा उपयुक्त आहारविहार अपनाएर जीवनशैली परिवर्तन गरी स्तरीय जीवनयापन । • रसायन औषधिहरूको प्रयोगबाट जेष्ठ नागरिकहरूको स्वास्थ्य संरक्षण र प्रवर्धन भएको । • आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाहरुमा सेवा लिन आउने जेष्ठ नागरिक सेवाग्राहीहरु तथा समुदायमा स्वास्थ्य सेवाबाट बञ्चित, सेवाग्राहीको पहिचान गरी नियमित रूपमा स्वास्थ्य जाँच गरिएको । • कार्यक्रम जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र मा संचालन भएको /
बजेट बाँडफाँड	२५०००/-
बजेट खर्च	२५०००/-

८. कार्यक्रमको नामः स्तनपायी आमालाई मातृशिशु सुरक्षार्थ दुग्धबर्धक जडिबुटी जन्य औषधि वितरण सम्बन्धि कार्यक्रम ।

परिचय	मातृशिशु स्वास्थ्य र स्तनपानको महत्व बुझाउन,आमा र बच्चाको स्वास्थ्य सुधार गर्न तथा कुपोषणजन्य रोगबाट बचाउन, सुत्केरी महिलाको पर्याप्त दूध बढाउन शतावरीचूर्ण वितरण गर्न र सेवाग्राहीमा सो सम्बन्धि चेतनामूलक सामाग्री वितरण गर्न यो कार्यक्रम राखिएकोहो ।
उद्देश्य	• आमा र बच्चाको स्वास्थ्य सुधार गर्ने तथा कुपोषणजन्य रोगबाट बचाउने • स्तनपानको महत्वबारे स्तनपायी महिलाहरूलाई जनचेतनामूलक स्वास्थ्य शिक्षा प्रदान गर्ने । • मातृशिशु मृत्युदर घटाउने ।
प्रतिफल	• शतावरी चूर्ण, दशमूल तेलको समेत प्रयोगबाट शिशु र आमाको स्वास्थ्यमा सुधार आएको । • स्तनपायी महिलाहरू आफ्नो शिशुलाई स्तनपान गराउन उत्प्रेरित ।

	• बच्चाको शारीरिक र मानसिक बृद्धि र विकासमा सघाउ पुगेको । • कुपोषणजन्य रोगहरूको रोकथाम मा सहयोग भएको । • बाल मृत्युदर घटाउन मद्धत पुगेको । • कार्यक्रम मा २६ जना ले सेवा लिएको / • नियमित सुत्केरी महिला र बच्चा लाई परिक्षण गरिएको /
बजेट बाँडफाँड	५००००/-
बजेट खर्च	५००००/-

९.कार्यक्रमको नामः पंचकर्म(पूर्वकर्म) कार्यक्रम ।

परिचय	पूर्वकर्म कार्यक्रमका माध्यमबाट आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाहरुमा आउने सेवाग्राहीहरूको स्वास्थ्य प्रवर्धन गर्न यो कार्यक्रम संचालन गरिएको हो ।
उद्देश्य	आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाहरुमा आउने सेवाग्राहीहरूको जाँच गरी पूर्वकर्मको माध्यमबाट स्वास्थ्य संरक्षण, प्रवर्धन, आवश्यक उपचार र उचित परामर्श दिने ।
प्रतिफल	• यस सेवाबाट बिरामीहरू तथा सेवाग्राहीहरूको स्वास्थ्य संरक्षण, प्रवर्धन र पुनर्स्थापनामा सघाउ पुगेको छ । कार्यक्रम जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र बाट संचालन भएको छ /
बजेट बाँडफाँड	५,६०,०००/-
बजेट खर्च	१६९६१०/-

१०. कार्यक्रमको नामः स्वस्थ जीवन कार्यक्रम

परिचय	योग र स्वस्थ जीवलशैलीको वारेमा जानकारी गराउन ,योगलाई व्यवहारमा नियमित अभ्यास गर्न प्रोत्साहित गर्न र चिकित्सा सम्वद्ध योग(Therapeutic Yoga) को अभ्यास गराउने प्रयोजनका लागि यो कार्यक्रम राखीएको हो ।यस कार्यक्रमवाट समुदायका नागरिकलाई नसर्ने रोगहरू र यस्ता प्रकारका रोगहरूको रोकथामको उपायहरूको वारेमा जानकारी गराइन्छ ।
उद्देश्य	• स्वास्थ्य संरक्षण, प्रवर्धन, आवश्यक उपचार र उचित परामर्श दिएको । • योग र स्वस्थ जीवन शैलीको बारेमा जानकारी गराउने र व्यवहारमा ल्याउन प्रोत्साहित गरिएको । चिकित्सा सम्बद्ध योग (Therapeutic Yoga)को आवश्यकतानुसार अभ्यास गराईएको । • समुदायका जनताहरूलाई नसर्ने प्रकारका रोगहरु र यस्ता प्रकारका रोगहरुको

	रोकथामको उपायहरुको बारेमा जानकारी गराईएको ।
प्रतिफल	• सेवाग्राहीहरूको स्वास्थ्य प्रवर्धन भै स्वस्थर दीर्घायु जीवन यापन भएको । • सेवाग्राहीहरू नसर्ने प्रकारका रोगहरु को बारेमा जानकारी प्राप्त भएको ।
बजेट बाँडफाँड	७५,०००।-
बजेट खर्च	७४०००/-

११ कार्यक्रमको नामः जडिवुटीवाट चूर्णऔषधी निर्माण

परिचय	स्थानीय स्तरमा उपलव्ध हुने जडिवुटीहरूको उपयोग गरी औषधी निर्माण गरी औषधीको अभाव हुन नदिन र स्थानीय ताजा जडिवुटको प्रयोगलाई वढावा दिन यो कार्यक्रम राखीएको
उद्देश्य	• वर्षभरी निरन्तर उपयोग गरिने आयुर्वेद औषधीको अभाव हुन नदिने । • स्थनीय स्तरमा उपलव्ध हुने जडिवुटीको प्रयोग गरी चूर्ण औषधी निर्माण गरीएको /
प्रतिफल	• स्थानीय स्तरमा उपलव्ध हुने जडिवुटीहरूको समूचित उपयोग भएको ।
बजेट बाँडफाँड	७५०००।—
बजेट खर्च	७४,०००/-

१२ .कार्यको नामः मेडिकल सामाग्रि,उपकरण तथा मेसिनरी औजार खरिद

परिचय	आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाहरूमा चिकित्सा उपयोगि सामाग्रीको व्यवस्थापन सहज पार्न यो कार्यक्रम राखीएको हो ।
उद्देश्य	• नियमित आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न आवश्यक उपकरण लगायत आवश्यक सामाग्रीको व्यवस्थापन गर्ने । • कोभिड—१९ र महामारीजन्य अवस्थामा आवश्यक सुरक्षात्मक सामाग्रि समेतको व्यवस्था गर्ने ।

प्रतिफल	• आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न तथा रोग निदान गर्न आवश्यक उपकरणको उपलव्धता भएको । • महामारीजन्य अवस्थामा आवश्यक सुरक्षात्मक उपाय अवलम्वन भएको ।
बजेट वाँडफाँड	५००००/-
बजेट खर्च	४९९३०/-

१३.आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम सम्वन्धी समन्वय र बार्षिक समिक्षा तथा योजना तर्जुमा कार्यक्रम ।

परिचय	प्रत्येक नागरिकलाइ राज्यबाट आधारभूत स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क रूपमा प्रदान गर्न भन्ने संवैधानीक व्यवस्था भएकोले आयुर्वेद सेवा प्रवाहको सम्वन्धमा जिल्ला स्तरीय समीक्षा गर्ने
उद्देश्य	• आधारभूत स्वास्थ्य सेवा अन्तर्गत आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा प्रवाह र यसको व्यवस्थापन सम्वन्धमा स्थानीय अवगत गराउने । • बार्षिक समिक्षा तथा योजना तर्जुमा कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
प्रतिफल	छलफल तथा आवश्यक समन्वय पश्चात आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा प्रवाहको सम्वन्धमा र सेवा प्रवाहमा देखिने समस्या तथा चुनौति समाधनमा सहयोग भएको छ ।
बजेट वाँडफाँड	७५,०००/-
बजेट खर्च	७५,०००/-

१४ .कार्यक्रमको नामः विद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रम

परिचय	स्वस्थवृत्त(दिनचर्या,ऋतुचर्या,आहारविहारआदी),सदवृत्त,आचार रसायन, जीवनशैलीसम्बन्धी सचेतना तथा स्थानीयस्तरमा प्राप्त हुने जडिवुटीको उपयोगीता बारे जानकारी गराउन र योगको बारेमा जानकारी दिन साथै योगका विभिन्न क्रियाकलापहरुको अभ्यास गराउन विद्यालय आयुर्वेद स्वास्थ्य तथा योग शिक्षा कार्यक्रम राखिएको हो ।
उद्देश्य	• आयुर्वेद चिकित्सा सेवा प्रदान गर्ने संस्थाहरूबाट पाइने सेवाहरूबारे जानकारी गराउने ।

	• स्वस्थवृत्त (दिनचर्या, ऋतुचर्या, आहार, विहार आदि), स्वस्थ जीवनशैली सम्बन्धी सचेतना गराउने । • स्वास्थ्यकर्मी, विद्यार्थी र समुदायबीचको सम्बन्ध सकारात्मक र समन्वयात्मक बनाउने । • योगको बारेमा जानकारी दिने तथा योगका विभिन्न क्रियाकलापहरुको अभ्यास गराउने । • घर वरिपरीका जडिबुटि र यिनको उपयोगको सम्वन्धमा सामान्य जानकारी गराउने ।
प्रतिफल	• आयुर्वेद चिकित्सा सेवा प्रदान गर्ने संस्थाहरूबाट पाइने सेवाहरूबारे जानकारी भएको छ । • स्वस्थवृत्त (दिनचर्या, ऋतुचर्या, आहार, विहार आदि), स्वस्थ जीवन शैली सम्बन्धी सचेतना प्राप्त भई स्वस्थ समाज निर्माण मा सहयोग भएको छ । • स्थानीयस्तरमा प्राप्त हुने जडिवुटीको उपयोगिता बारे जानकारी भई विद्यालय परिसर तथा आफ्नो घरवरिपरि पनि रोप्न प्रोत्साहित गरियो। • स्वास्थ्यकर्मी, विद्यार्थी र समुदायबीचको सम्बन्ध सकारात्मक र समन्वयात्मक भएको छ । • स्वस्थ जीवनका लागि योगको महत्व बारेमा जानकारी प्राप्त भई योगअभ्यास आफूले पनि गर्ने र अरुलाई पनि सिकाउन सक्ने छन् । • कार्यक्रम धार्चे र गण्डकी गाउँपालिकाको ३ वोटा बिदध्यालय मा संचालन गरि १२६ जना सहभागी भएका थिए /
बजेट वाँडफाँड	८००००।—
बज्ट खर्च	८००००/-

१५.कार्यक्रमको नामः प्रयोगशालाका लागि ल्याव कर्मचारीको निरन्तरता ।

परिचय	प्रयोगशाला संचालन भैरहेका जिल्लास्थित संस्थाका लागि आवश्यक स्थायी कर्मचारीको दरवन्दि नभएकाले सेवा करारमा आवश्यक कर्मचारी व्यवस्थापन गरि प्रयोगशाला सेवा सुचारू गर्न यो कार्यक्रम राखिएको हो ।
उद्देश्य	• प्रभावकारी एवं शुलभ निदान तथा उपचार व्यवस्थापनका लागि प्रयोगशाला सेवा संचालन गराउनु ।
प्रतिफल	• ल्याब सेवा संचालन भई २७७ जना ले सेवा लिएका छन्
बजेट वाँडफाँड	४००,०००।—
बजेट खर्च	३,९२,०००/-

१६.कार्यक्रमको नामःनागरिक आरोग्य सेवाकेन्द्र तथा अभियान संचालन ।

परिचय	संघिय सरकारको बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम अनुसार निरोगी नेपाल निर्माण अभियान अघि बढाउन सुदृढ सार्वजनिक स्वास्थ्य सेवाका अतिरिक्त स्वच्छ र सन्तुलित आहार ,शारीरिक व्ययाम,सरसफाई ,सहितको स्वस्थ जीवनशैली अवलम्वन गरी आयुर्वेद लगायतका वैकल्पिक उपचार पद्धतिको प्रवर्द्धन गर्न स्थानीय तह एवं सामुदायिक संघसंस्था समेतको सहभागितामा आरोग्य केन्द्र,खुला व्यायामशाला र योग केन्द्र संचालनार्थ नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र स्थापनाको शुरूवात भएको हो ।
उद्देश्य	• स्थानीय तहमा नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र स्थापना गर्ने । • आधारभूत आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा समेत उपलव्ध गराउने ।
प्रतिफल	• सेवाग्राहीहरूको स्वास्थ्य प्रवर्धन भै दीर्घायु जीवन यापन भएको छ । • सेवाग्राहीहरू विभिन्न सर्ने तथा नसर्ने रोगहरुबाट बच्न सक्नेछन् । •
बजेट बाँडफाँड	३१२५०००/-
बजेट खर्च	२८०९,१२०/-

भौतिक तथा बित्तिय प्रगति विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	भौतिक प्रगति	वित्तीय प्रगति	कैफियत
१.	आयुर्वेद सेवाकार्यक्रम सम्बन्धि समन्वयात्मक समिक्षा	१००	१००	
२.	प्रयोगशाला संचालन अन्य सेवा शुल्क समेत	१००	९८.१५	
३.	आयुर्वेद सेवा क्षमता अभिवृद्धि तालिम AHMIS समेत	१००	१००	
४.	औषधि खरिद	१००	१००	
५.	अनुगमन मूल्यांकन निरीक्षण तथा समन्वय	१००	६७.८	
६.	जेष्ठ नागरिकको लागि स्वास्थ्य प्रवर्धन कार्यक्रम	१००	९९.५२	
७.	मेडिकल सामग्री उपकरण मेशिनरी,औषधि खरिद	१००	९९.८६	
८.	बिद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रम	१००	१००	
९.	निशुल्क आयुर्वेद तथा बैकल्पिक चिकित्सा शिबिर	१००	१००	
१०.	पंचकर्म पूर्व कर्म कार्यक्रम	५०	३०.२९	
११.	स्वस्थ जीवन कार्यक्रम	१००	९९.६५	
१२	राष्ट्रिय आरोग्य दिवस तथा धन्वन्तरीजयन्ति,	१००	१००	

	राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय योग दिवस			
१३.	जडिबुटी बाट चूर्ण औषधि निर्माण	१००	९९.५६	
१४.	आयुर्वेद संस्था लाई औषधि तथा सामग्री ढुवानी	१००	९६	
१५.	स्तनपायी आमा हरुलाई मातृ शिशु सुरक्षार्थ दुग्ध बर्धक तथा अन्य औषधि बितरण कार्यक्रम	१००	१००	
१६.	नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र तथा अभियान संचालन खर्च	१००	८९.८९	

बार्षिक लक्ष्य अनुसार सपन्न हुन नसकेका कार्यक्रमहरुः छैन ।

विविध

कार्यालयका प्रमुख उपलब्धिहरु

- Pathology lab सेवा संचालन भएको ।
- नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र स्थापना बाट तल्हो तह सम्म आयुर्वेद सेवा पुगेको छ।
- आयुर्वेद को प्रचार प्रशार र गुणस्तरीय आयुर्वेद सेवा मा विश्वास बढेको छ।
- कार्यालयको परिसरमा भगवान धन्वन्तरीको मन्दिर र मूर्ति स्थापना भएको

कार्यक्रम कार्यान्वयन एवं सेवा प्रवाहका सबल पक्षहरुः-

क्रसं.	सवल पक्षहरु
१	• लक्ष्य अनुसारका कार्यक्रमहरु सफलता पुर्बक सम्पन्न गर्नु । • Team Work को भाबना बिकाश हुनु ।। • कर्मचारीहरुले आफ्नो जिम्बेबारी अनुसार कार्य गर्नु । • सम्बन्धित पक्ष संग समन्नय गरी कार्य गर्नु । • तालुक कार्यालय बाट नियमन तथा निर्देशन हुनु ।
२	नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र स्थापना बाट तल्हो तह सम्म आयुर्वेद सेवा पुगेको छ /
३	आयुर्वेद को प्रचार प्रशार र गुणस्तरीय आयुर्वेद सेवा मा विश्वास बढेको छ ।

४	प्रत्यक्ष जनसरोकार राख्ने विषयहरु जस्तै स्वस्थ जीवनशैली कार्यक्रमलाई जति सक्दो पहुँच बढाउन, ब्रोशर,पम्पलेट,बूक्लेट तथा क्यालेण्डरको माध्यमबाट सुचना सामग्रीहरु प्रकाशित गरिएको ।
५	ल्याब सेवा सञ्चालन गरिएको ।
६	समग्र आयुर्वेद सेवा प्रति सरोकार वालाहरुको ध्यानकर्षण भएको र जनचासो बढेको ।

कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आईपरेका समस्या समस्या समाधानका लागी गरीएका उपाय तथा जिम्मेवार तह

क्रस.	**क्षेत्र**	कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आईपरेका समस्या समस्या	समस्या समाधानका लागी गरीएका उपाय	जिम्मेवार तह
१		सबारीसाधन को कारण दुर्गम स्थानमा कार्यक्रम गर्न नसकिएको	सम्बन्धित निकायमा जानकारी ,पत्राचार गरिएको	सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय
२		बजेट कम बिनियोजन को कारण धेरै area coverage गर्न नसकिएको	सम्बन्धित निकायमा जानकारी ,पत्राचार गरिएको	सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय
३		कार्यालय भवनको भौतिक अवस्था	सम्बन्धित निकायमा जानकारी ,पत्राचार गरिएको	सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय
४		कर्मचारीलाई नियमित तालिमको अभाव	सम्बन्धित निकायमा जानकारी ,पत्राचार गरिएको	तालिम केन्द्र
५		जनशक्ति अभाव	सम्बन्धित निकायमा जानकारी ,पत्राचार गरिएको	सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय

समस्या समाधानका उपायहरुः-

क्रसं.	उपायहरु
१	सबारी साधन खरिद गर्नुपर्ने
२	बजेट बृद्धि गर्नु पर्ने
३	योग हल भवन बनाउन पर्ने
४	कर्मचारी लाई समय समयमा तालिम दिनुपर्ने
५	O & M survey गर्नुपर्ने

कार्यक्रम कार्यान्वयन एवं सेवा प्रवाहका अवसरहरुः-

- आयुर्वेदको जग बलियो हुदै जानु ।
- आयुर्वेद संस्था मजबुत बनाउन सहयोग हुनु ।
- जनबिश्वास बढ्दै जानु ।
- कार्यक्रमहरु बडाउन दबाब पर्नु ।

कार्यक्रम कार्यान्वयन एवं सेवा प्रवाहका चुनौतीहरुः-

- भौगोलिक अवस्था
- जनशक्ति अभाव
- भौतिक अवस्था

कार्यालयका नियमित बैठक

क्रस.	बैठक मिति	नियमित बैठकका मुख्य एजेण्डा	भएका/गरीएका निर्णयहरु	कैफियत
१	२०७९/४/०५	जिन्सी व्यबस्थापन कर्मचारीको जिम्मेवारी तोक्ने कार्ययोजना सम्बन्धमा	यथा शिघ्र कार्ययोजना बनाउने खरिद इकाइ समिति गठन गरिएको जिम्मेवारी तोकिएको	

२	२०७९/०५/१०	कार्यालय व्यबस्थापन तथा संचालन सम्बन्धमा	सेवा प्रबाह र छिटो छरितो गर्ने कमि कमजोरी हुन नदिने	
३	२०७९/०६/१२	कार्यालय सुरक्षा पालो पहरा खटाउने शुभकामना आदान प्रदान	कार्यालय सहयोगी लाई पालो पहरा खटाउने,सुरक्षा सतर्कता अपनाउनेशुभकामना आदान प्रदान गर्ने	
४	२०७९/०७/१५	कार्यक्रम संचालन गर्ने कार्यालयको शान्ति सुरक्षा गर्ने सबंधामा	निर्वाचन आचार संहिता नलाग्ने कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने निर्णय शान्ति सुरक्षाका लागि जिम्मे बारी पूर्वक काम गर्ने निर्णय	
५	२०७९/८/११	धन्यवाद सम्बन्धमा	सफलतापूर्वक निर्वाचन सम्पन्न गर्ने सबै कर्मचारी लाई धन्यवाद दिने	
६.	२०७९/९/७	रास्ट्रिय योग दिवस मनाउने सेवा प्रबाहमा आएका समस्या माथि छलफल	माघ १ गते जिल्ला प्रशासन कार्यालय र शहिद लखन गाउँपालिका संग समन्वय गरी राष्ट्रिय योग दिवस मनाउने निर्णय आपसी छलफल गरी समस्या समाधान गर्ने निर्णय	
७.	२०७९/१० /२६	कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने	कर्मचारीहरु लाई समयानुकुल आध्यावाधिक र पुनर्ताजगी तालिममा सहभागी गराउन तालुक निकायमा अनुरोध गर्ने निर्णय	
८.	२०७९/११ /२५	स्वागत सम्बन्धमा	यस कार्यालयमा सरुवा भै आउनु भएका बरिष्ठ कविराज निरीक्षक श्री कुशल कृष्ण शर्मा लाई स्वागत गर्ने निर्णय	
९.	२०७९/१२/१२	कार्यालय व्यबस्थापन सम्बन्धमा	जिम्मेवारी र आफ्नो पदीय दायित्व अनुसार कार्य सम्पादन गर्ने तथा एक आपसमा छलफल गरी व्यवस्थित र कुशलता पूर्वक कार्य सम्पन्न गर्ने निर्णय गरियो	
१०.	२०८०/०१/२४	जीवन शैली परिवर्तन कार्यक्रम संचालन सम्बन्धमा बिद्यालय आयुर्वेद स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम संचालन	जेष्ठ ८ र ९ गते जिल्लाको बिकट धार्चे गापा.को माछिखोलामा जीवनशैली परिवर्तन र योग कार्यक्रम संचालन गर्ने निर्णय	

		सम्बन्धमा	ज्येष्ठ महिनाको ११-१४ सम्म सहिद लखन गा.पा.को हलमा पालिका भरी रहेका सबै बिज्ञान स्वास्थ्य शिक्षक शिक्षिकाहरुलाई योग सम्बन्धि तालिम दिने निर्णय	
११.	२०८०/०२/११	निःशुल्क आयुर्वेद तथा बैकल्पिक स्व.शिबिर संचालन, जीवनशैली परिबर्तन र योग कार्यक्रम	जिल्लाको गण्डकी गाउँपालिका को कुलबेशी भन्ने ठाउँमा २२,२३ गते तथा ३१ र ३२ गते बक्राङ्ग मा जीवनशैली परिवर्तन र योग कार्यक्रम संचालन गर्ने र जिल्लाको पालुंगटारमा जेष्ठ २६ गते निःशुल्क शिबिर संचालन गर्ने,	
१२.	२०८०/०३/०३	अन्तर्राष्ट्रिय योग दिवस मनाउने जेष्ठ नागरिक आरोग्य कार्यक्रम जडिबुटी सम्बन्धि पुस्ताहस्तान्तरण कार्यक्रम	असार ६ गते जुन २१ तारिखका दिन जिल्ला प्रशासन कार्यालय सँग समन्वय र छलफलगरी भव्यताका साथ अन्तर्राष्ट्रिय योग दिवस मनाउने निर्णय असार १९ गते लक्ष्मी नारायण धाम बुढीगण्डकी भीमसेनथापा गा.पा.को वृद्धा आश्रममा जेष्ठ नागरिक आरोग्य सेवा कार्यक्रम संचालन गर्ने निर्णय २८ र २९ गते ज्यामिरेघाटमा आयुर्वेद जडिबूटी सम्बन्धि अभिमुखीकरण र पुस्ताहस्तानतरण कार्यक्रम संचालन गर्ने निर्णय गरियो	

सिकिएका पाठहरु

- आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम सञ्चालनले गर्दा जनमानसमा आयुर्वेद चिकित्सा सेवा प्रति व्यापकता आएको ।
- कार्यक्रम समयमा नै गर्नुपर्ने
- समुदाय को आबश्यकतामा बढी focus हुनुपर्ने
- कम श्रोत साधनमा रहिकन पनि आयुर्वेदका कार्यक्रमहरुलाई जनस्तरसम्म पुऱ्याउन सफल
- स्थानिय निकाय र गैर सरकारी संस्थाहरुसँगको समन्वय ।

भावी कार्य योजना

- आयुर्वेद संस्था नभएको स्थानीय निकायमा नागरिक आरोग्य केन्द्र स्थापना गर्दै लैजाने ।
- क्षारसुत्र सेवा संचालन गर्ने ।
- पंचकर्म सेवा संचालन गर्ने ।
- जडिवुटी उद्धान निर्माण गर्ने ।

<u>निष्कर्ष र सुझाव</u>

- समग्र रुपमा आ ब ०७९/०८० मा ९० प्रतिशत भौतिक प्रगति भएको हुँदा आयुर्वेद सेवा प्रबाह राम्रो मान्न सकिन्छ ।
- सदरमुकाम बाट २४ किमि टाढा भएता पनि प्रगति राम्रो भएको छ ।
- कार्यालयलाई आगामी बर्ष सबारीसाधन को उपलब्धता हुनु अनिबार्य नै छ ।
- कार्यक्रमहरुमा रकम बिनियोजन बढाउनु पर्ने देखिन्छ ।
- सबै स्थानीय निकायमा आयुर्वेदको संस्था विस्तार गर्दै लानुपर्ने देखिन्छ ।
- जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रलाई अन्तरंग सेवा प्रदान गरेर अस्पताल को रुपमा स्तरउन्नतीगर्नु पर्ने देखिन्छ

अनुसूची - २

आ.व.२०७९।८० को भौतिक तथा वित्तिय प्रगति प्रतिवेदन

१. आ.व. : २०७९/०८०

२. वजेट उपशीर्षक नं. :३५५९११३०३/ संघ शसर्त अनुदान

३. मन्त्रालय/कार्यालय : सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय

४. कार्यक्रम/आयोजनाको नामः जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र गोरखा

५. स्थानः गोरखा

६. कार्यालय प्रमुखको नाम : डा प्रशान्त पण्डित

७. जम्मा बार्षिक बजेट : ६५००.००

८. खर्च बजेट रकमः ५७५९.३९

९. वितिय प्रगति प्रतिशत ८८.६१

१०. भौतिक प्रगति प्रतिश ९५.६५

बजेटको िकिसमसंघ शसर्त अनुदानको बार्षिक विकास कार्यक्रम

बजेट रु. (हजारमा)

क्र.सं	कार्यक्रम कोड	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाइ	वार्षिक लक्ष्य			हाल सम्मको भौतिक प्रगति			हाल सम्मको खर्च		कैिफयत
					परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित	प्रतिशत	रकम रु हजारमा	प्रतिशत	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
		संघ सशर्त अनुदान चालु खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरु : ३५५९११३०३											
१	2.7.22.550	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम सम्वन्धी समन्वयात्मक समिक्षा	२२५२२	पटक	१	१.१५	७५.००	१	१.१५	१००.००	७५.००	१००.००	
२	2.7.22.213	प्रयोगशाला संचालन (अन्यसेवा शुल्क समेत)	२२५२२	पटक	१	६.१५	४००.००	१	६.१५	१००.००	३९२.६०	९८.१५	
३	2.7.22.552	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम सम्वन्धी क्षमता अभिबृद्धि ताि्लम(AHMISसमेत)	२२५२२	पटक	१	१.५४	१००.००	१	१.५४	१००.००	१००.००	१००.००	
४	2.7.22.170	औषधी खरिद	२२५२२	पटक	१	२४.६२	१६००.००	१	२४.६२	१००.००	१५९९.९९	१००.००	
५	2.7.22.176	अनुगमन मूल्यांकन,निरिक्षण तथा समन्वय	२२५२२	पटक	१	१.१५	७५.००	१	१.१५	१००.००	५०.८५	६७.८०	
६	2.7.22.180	जेष्ठ नागरिकको लागि स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सेवा कार्यक्रम(व्यवस्थापन खर्च)	२२५२२	पटक	१	०.३८	२५.००	१	०.३८	१००.००	२४.८८	९९.५२	
७	2.7.22.189	मेडिकल सामाग्री,उपकरण तथा मेिसनरीऔषधिर खरिद	२२५२२	पटक	१	०.७७	५०.००	१	०.७७	१००.००	४९.९३	९९.८६	
८	2.7.22.198	विद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रम	२२५२२	पटक	१	१.२३	८०.००	१	१.२३	१००.००	८०.००	१००.००	
९	2.7.22.199	निःशुल्क आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा शिविर	२२५२२	पटक	१	१.५४	१००.००	१	१.५४	१००.००	१००.००	१००.००	
१०	2.7.22.203	पञ्चकर्म/पूर्वकर्म कार्यक्रम	२२५२२	पटक	२	८.६२	५६०.००	१	४.३१	५०.००	१६९.६१	३०.२९	
११	2.7.22.204	स्वस्थ जीवन कार्यक्रम	२२५२२	पटक	१	१.१५	७५.००	१	१.१५	१००.००	७४.७४	९९.६५	
१२	2.7.22.205	राष्ट्रिय आरोग्य दिवस तथा धन्वन्तरी जयन्ति,राष्ट्रिय योग िदवअन्तराष्ट्रिय योग दिवस	२२५२२	पटक	३	०.९२	६०.००	३	०.९२	१००.००	६०.००	१००.००	
१३	2.7.22.206	जडिबुटीबाट चूर्ण औषधी निर्माण	२२५२२	पटक	१	१.१५	७५.००	१	१.१५	१००.००	७४.६७	९९.५६	
१४	2.7.22.207	आयुर्वेद संस्थालाइ औषधी तथा अन्य सामाग्री ढुवानी	२२५२२	पटक	१	०.७७	५०.००	१	०.७७	१००.००	४८.००	९६.००	
१५	2.7.22.208	स्तनपायी आमालाइ मातृशिशु सुरक्षार्थ दुग्धवर्द्धक तथा अन्य औषधि वितरण कार्यक्रम(व्यवस्थापन खर्च)	२२५२२	पटक	१	०.७७	५०.००	१	०.७७	१००.००	५०.००	१००.००	
१६	2.7.22.551	नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र तथा अभियान संचालन खर्च	२२५२२	पटक	५	४८.०८	३१२५.००	५	४८.०८	१००.००	२८०९.१२	८९.८९	
		चालु खर्चको जम्मा :			२३	१००.००	६५००.००	२२	९५.६५	९५.६५	५७५९.३९	८८.६१	

तयार गर्ने तयार गर्नेको

स्वीकृत गर्नेको दस्तखत

कार्यालय प्रमुख

अनुसूची - २

आ.व.२०७९।८० को भौतिक तथा वित्तिय प्रगति प्रतिवेदन

१. आ.व. : २०७९/०८०

२. बजेट उपशीर्षक नं. : ३५५०८००१३/ प्रदेश समानिकरण/चालु कार्यक्रम

३. मन्त्रालय/कार्यालय : स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय

४. कार्यक्रम/आयोजनाको नाम: जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र गोरखा

५. स्थान: गोरखा

६. कार्यालय प्रमुखको नाम : डा.प्रशान्त पण्डित

७. जम्मा बजेट रकम: ३०००.००

८. खर्च बजेट रकम: २८६७.११

९. वितिय प्रगति प्रतिशत: ९५.५७

१०. भौतिक प्रगति प्रतिशत ९६.६७

बजेटको िकिसम्प्रदेश समानिकरणको वार्षिक विकास कार्यक्रम

बजेट रु. (हजारमा)

क्र.स	कार्यक्रम कोड	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाइ	वार्षिक लक्ष्य परिमाण	वार्षिक लक्ष्य भार	वार्षिक लक्ष्य बजेट	हाल सम्मको भौतिक प्रगति परिमाण	हाल सम्मको भौतिक प्रगति भारित	हाल सम्मको भौतिक प्रगति प्रतिशत	हाल सम्मको खर्च रकम रु हजारमा	हाल सम्मको खर्च प्रतिशत	कैफियत
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
	(क)	चालु खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरु : ३५५०८०००१३, प्रदेश समानिकरण तर्फको चालु कार्य											
१	2.7.22.444	संगठित रुपमा योग सञ्चालन (Corporate Yoga)	२२५२२	पटक	२	३.३३	१००.००	२	३.३३	१००.००	९९.७२	९९.७२	
२	2.7.22.443	पंचकर्म/ पुर्वकर्म कार्यक्रम (सामग्री खरिद, संचालन एवं व्यवस्थापन)	२२५२२	पटक	२	३.३३	१००.००	२	३.३३	१००.००	९९.५६	९९.५६	
३	2.7.22.345	क्षारसुत्र कार्यक्रम (सामग्री खरिद तथा सञ्चालन एवम व्यवस्थापन)	२२५२२	पटक	३	२०.००	६००.००	३	२०.००	१००.००	५८७.८६	९७.९८	
४	2.7.22.344	महिला स्वास्थ्य स्वयसेविकाहरुका लागि आयुर्वद सम्बन्धी अभिमुखिकरण	२२५२२	पटक	३	१०.००	३००.००	२	६.६७	६६.६७	२००.००	६६.६७	
५	2.7.22.18	स्थानीय तहको सहकार्यमा परम्परागत स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई स्थानीय जडीबुटीहरुको पहिचान, संरक्षण, प्रयोगका लागि अभिमूखीकरण कार्यक्रम (पुस्ता हस्तान्तरण)	२२५२२	पटक	२	६.६७	२००.००	२	६.६७	१००.००	२००.००	१००.००	
६	2.7.22.54-	स्वास्थ्य प्रवर्दनका लागि जीवनशैलि परिवर्तन कार्यक्रम तथा योग	२२५२२	पटक	५	१६.६७	५००.००	५	१६.६७	१००.००	५००.००	१००.००	
७	2.7.22.28	प्रयोगशाला संचालनका लागी आवश्यक पर्ने उपकरण, रिएजेन्ट र किट खरिद	२२५२२	पटक	३	६.६७	२००.००	३	६.६७	१००.००	१९६.५५	९८.२८	
८	2.7.22.24	ज्येष्ठ नागरिक आरोग्य सेवा कार्यक्रम	२२५२२	पटक	६	१०.००	३००.००	६	१०.००	१००.००	२८४.९२	९४.९७	
९	2.7.22.198	विद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रम	२७२१३	पटक	३	१६.६७	५००.००	३	१६.६७	१००.००	४९८.६०	९९.७२	
१०	7.2.11.11	प्रयोगशाला सेवा लगायत आधारभुत तथा अत्यावश्यक औषधी, रिएजेन्ट लगायतका स्वास्थ्य सामाग्री खरिद	२७२१३	पटक	१	६.६७	२००.००	१	६.६७	१००.००	१९९.९०	९९.९५	
		चालु कार्यक्रमको जम्मा			३०	१००.००	३०००.००	२९	९६.६७	९६.६७	२८६७.११	९५.५७	

तयार गर्नेको

स्वीकृत गर्नेको

कार्यालय प्रमुख

अनुसूची - २

आ.ब.२०७९।८० को भौतिक तथा वित्तिय प्रगति प्रतिवेदन

आर्थिक वर्ष : २०७९।०८०

बजेट उपशीर्षक नं : ३५५०८००१४ — वार्षिक बजेट (रू): २३००.००

मन्त्रालय : सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय — प्रदेश सरकार : गण्डकी प्रदेश सरकार

कार्यालयको नाम : जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, गोरखा — खर्च बजेट रकमः २२८८.४४

कार्यक्रम / आयोजनाको नाम : आयूर्वेद केन्द्रहरू — वित्तिय प्रगति प्रतिशतः ९९.५०

स्थान :(क) जिल्ला : गोरखा — भौतिक प्रगति प्रतिशतः १००.००

कार्यालय प्रमुखको नाम : डा.प्रशान्त पण्डित — बजेटको िकिसमूँिजगत

बजेट रु. (हजारमा)

क्र.स	कार्यक्रम कोड	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाइ	वार्षिक लक्ष्य			हाल सम्मको भौतिक प्रगति			हाल सम्मको खर्च		कैिफयत
					परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित	प्रतिशत	रकम रु हजारमा	प्रतिशत	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
	(क)	पुँजिगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु : बजेट उपशिर्षक नं. ३५५०८००१४											
१	11.1.3.2	कार्यालय भवनको मर्मत तथा संभार	३११६१	पटक	१	२१.७४	५००.००	१	२१.७४	१००.००	४९६.९६२	९९.३९	
२	11.3.7.29	कार्यालयका लागि आवश्यक मेसिनरी औजार उपकरण खरिद	३११२२	पटक	१	१३.०४	३००.००	१	१३.०४	१००.००	२९९.१०२	९९.७०	
३	11.4.19.16	भगवान धन्वन्तरी मुर्ति निर्माण	३११५९	पटक	१	२१.७४	५००.००	१	२१.७४	१००.००	४९७.४०६	९९.४८	
४	11.6.13.5	नयाँ निर्माण भवन को लागि फर्निचर तथा फिक्चर्स खरिद	३११२३	पटक	१	२६.०९	६००.००	१	२६.०९	१००.००	५९६.०७५	९९.३५	
५	11.6.13.2	कार्यालयका लागि आवश्यक फर्निचर तथा फिक्चर्स खरिद	३११२३	पटक	१	१७.३९	४००.००	१	१७.३९	१००.००	३९८.८९०	९९.७२	
		पुंजीगत जम्मा :			५	१००.००	२३००.००	५	१००.००	१००.००	२२८८.४४	९९.५०	

तयार गर्नेको दस्तखतः

स्वीकृत गर्नेको दस्तखतः

०७४।३।३१

कार्यालय प्रमुख

सार संक्षेप

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र गोरखा बाट आ.व. ०७९/८० मा
सम्पादित कार्यक्रमहरुको संक्षिप्त विवरण
भूमिका
सम्पादित प्रमुख आयुर्वेद सेवा कार्यक्रमहरु
प्रमुख समस्या र चुनौतीहरु
समस्या समाधानका लागि गरिएका प्रयास
तालुक निकायहरु सँग समयमै पत्राचार तथा सम्पर्क समन्वय गरिएको।
अपेक्षाहरु
स्वास्थ्य निर्देशनालय
जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र
गोरखा

नयाँ कार्यालय भवन तथा प्राङ्गण

कार्यालय परिसरमा भगवान धन्वन्तरीको मन्दिर

कार्यालय भवन भित्रको व्यबस्थापन

बिद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रम

निशुल्क आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा शिविर

स्वास्थ्य प्रवर्धनका लागि जीवन शैली परिवर्तन कार्यक्रम

धन्यवाद ।